

Број: 17-21-590-2/24
Сарајево, 4. марта 2024. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет: Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00 и 32/13), достављамо вам:

Међународни споразум између Босне и Херцеговине и Европске уније о учешћу Босне и Херцеговине у програму „Грађани, једнакост, права и вриједности“ (CERV) 2021-2027. године, ради давања сагласности за ратификацију. Међународни споразум је потписан 30. новембра 2023. године и 21. децембра 2023. године у Бриселу, а потписао га је, у име Босне и Херцеговине, г. Обрад Кесић, шеф Мисије Босне и Херцеговине при Европској унији.

Будући да је Министарство правде БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који заступницима, односно делегатима може дати све потребне информације.

С поштовањем,

Прилог:

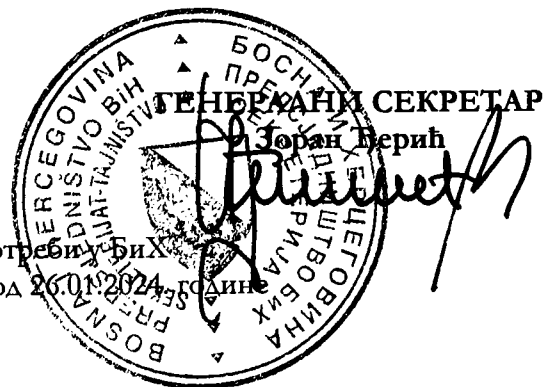
- текст споразума на 3 (три) службена језика у употребу БиХ
- акт МИП-а БиХ, број: 08/1-42-05-2-45505-3/23 од 26.01.2024. године

Доставити:

- наслову
- архиви

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 05-03-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	21-1-	510/24	

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-42-05-2-45505-3/23
Datum: 20.2.2024. godine

*Uredi: 02.03.04
Sl. za sjednicu
27.02.2024*

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

27-02-2024			
21	590-1		

**PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

PREDMET: Prijedlog odluke o ratifikaciji Međunarodnog sporazuma između Bosne i Hercegovine i Europske unije o sudjelovanju Bosne i Hercegovine u programu "Građani, jednakost, prava i vrijednosti" (CERV) 2021. – 2027, d o s t a v l j a s e;

U prilogu akta dostavljamo Prijedlog odluke o ratifikaciji Međunarodnog sporazuma između Bosne i Hercegovine i Europske unije o sudjelovanju Bosne i Hercegovine u programu „Građani, jednakost, prava i vrijednosti“ (CERV) 2021. – 2027. godine.

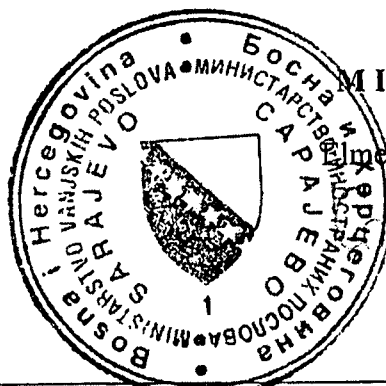
Navedeni Sporazum je potpisan 30. studenog 2023. godine i 21. prosinca 2023. godine u Briselu, na engleskome jeziku. Sporazum je u ime Bosne i Hercegovine potpisao šef Misije Bosne i Hercegovine pri Europskoj uniji u Briselu g. Obrad Kesić, a u ime Europske unije g. Didier Reynders.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je 10. listopada 2023. godine donijelo Odluku broj: 01-50-1-2975-17/23 o prihvatanju predmetnog Sporazuma, i za njegovo potpisivanje ovlastilo šefa Misije Bosne i Hercegovine pri Europskoj uniji u Briselu gospodina Obrada Kesića.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 39. sjednici održanoj 14.2.2024. godine, utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji Međunarodnog sporazuma između Bosne i Hercegovine i Europske unije o sudjelovanju Bosne i Hercegovine u programu „Građani, jednakost, prava i vrijednosti“ (CERV) 2021. – 2027. godine.

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora („Službeni glasnik BiH“ 29/00 i 32/13), provede postupak ratifikacije navedenog Sporazuma.

Privitak: kao u tekstu

MINISTAR

Imedin Konaković

Konaković

EUROPEAN
COMMISSION

Brisel, 28.7.2023.
C(2023) 4970 prijedlog

ANEKS

ANEKS

ODLUCI KOMISIJE

**o odobravanju, potpisivanju i privremenoj primjeni međunarodnog sporazuma
između Evropske unije i Bosne i Hercegovine o učešću Bosne i Hercegovine u programu
Građani, jednakost, prava i vrijednosti**

EN

EN

MEĐUNARODNI SPORAZUM

između Evropske unije i Bosne i Hercegovine o učešću Bosne i Hercegovine u programu Građani, jednakost, prava i vrijednosti

Evropska komisija (u daljem tekstu: „Komisija“) u ime Evropske unije

i

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: „Bosna i Hercegovina“)

u daljem tekstu „Strane“

BUDUĆI DA je članom 5. Okvirnog sporazuma između Evropske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim principima za učešće Bosne i Hercegovine u programima Zajednice (u daljem tekstu: „Okvirni sporazum“)¹ određeno da će posebni uslovi, uključujući finansijski doprinos koji treba platiti, u pogledu učešća Bosne i Hercegovine u svakom određenom programu utvrditi sporazumom između Komisije i Bosne i Hercegovine;

BUDUĆI DA je program Unije Građani, jednakost, prava i vrijednosti (u daljem tekstu: „Program“) uspostavljen Uredbom (EU) 2021/692 Evropskog parlamenta i Vijeća od 28. aprila 2021. o uspostavi programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti, te o stavljanju van snage Uredbe (EU) br. 1381/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EU) br. 390/2014 (u daljem tekstu: „Uredba (EU) 2021/692“)²;

BUDUĆI DA posebne uslove pridruživanja treba utvrditi međunarodnim sporazumom između Unije i pridružene zemlje;

DIJELEĆI opći cilj Programa, a to je zaštita i promovisanje prava i vrijednosti sadržanih u ugovorima o EU, Povelji EU o osnovnim pravima i primjenjivim međunarodnim konvencijama o ljudskim pravima, posebno podržavanjem organizacija civilnog društva i drugih aktera aktivnih na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i transnacionalnom nivou, te ohrabriranjem građanskog i demokratskog učešća, radi očuvanja i daljeg razvoja otvorenih, na pravima zasnovanih, demokratskih, ravnopravnih i inkluzivnih društava utemeljenih na vladavini prava;

PREPOZNAJUĆI opće principe utvrđene u Uredbi (EU) 2021/692;

UZIMAJUĆI U OBZIR da bi se od pridruženih zemalja, kao ključnih partnera, trebalo tražiti da se pridržavaju ciljeva Programa, te da u skladu s Uredbom (EU) 2021/692, treće zemlje trebaju težiti potpunom učešću u Programu; međutim, kako je to navedeno u članu 14. stavu 2. tački (a) (ii) navedene Uredbe, treća zemlja pridružena Programu je prihvatljiva, osim u pogledu specifičnog cilja iz člana 2. stava 2. tačke (a), (tematska oblast Vrijednosti Unije);

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažne veze Strana u području demokratskog angažmana i učešća građana, prethodno uspostavljene kroz učešće u programu Evropa za građane i programu Prava, jednakost i građani;

¹ Okvirni sporazum između Evropske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim principima za učešće Bosne i Hercegovine u programima Zajednice (SL L 192, 22. 7. 2005., str. 9).

² SL L 156, 05.05.2021., str. 1.

PREPOZNAJUĆI zajedničku želju Strana da dalje razvijaju, jačaju, podstiču i proširuju svoje odnose i saradnju u području jednakosti prava i ravnopravnosti polova, demokratskog učešća građana, prava i prevencije i borbe protiv rodno zasnovanog nasilja i svih oblika nasilja nad djecom, mladim ljudima i drugim rizičnim grupama;

DOGOVORILE SU SE KAKO SLIJEDI:

Član 1.
Područje primjene pridruživanja

1. Bosna i Hercegovina učestvuje kao pridružena država i doprinosi svim tematskim oblastima Programa iz člana 2. Uredbe (EU) 2021/692 Evropskog parlamenta i Vijeća, osim u pogledu specifične tematske oblasti o vrijednostima Unije iz člana 2. stava 2. tačke (a) Uredbe.

Član 2.
Uslovi u vezi s učešćem u Programu

1. Bosna i Hercegovina učestvuje u Programu u skladu s uslovima utvrđenim u Okvirnom sporazumu koji pokriva učešće Bosne i Hercegovine u programima Zajednice i uslovima utvrđenim u ovom sporazumu, u pravnim aktima iz člana 1. ovog sporazuma, te u skladu sa svim drugim pravilima koja se odnose na implementaciju Programa, uzimajući u obzir njihove najnovije verzije.

2. Osim ako nije drugačije određeno uslovima iz stava 1. ovog člana, pravna lica osnovana u Bosni i Hercegovini mogu učestvovati u aktivnostima Programa pod jednakim uslovima kao i pravna lica osnovana u Uniji, uz poštovanje restriktivnih mjera EU³.

3. Predstavnici Bosne i Hercegovine imaju pravo da učestvuju u odboru iz člana 22. Uredbe (EU) 2021/692 kao posmatrači, bez prava glasa i u pogledu pitanja koja se odnose na Bosnu i Hercegovinu. Predstavnici Bosne i Hercegovine ne prisustvuju glasanju tog odbora. Bosna i Hercegovina će biti obaviještena o ishodu glasanja.

4. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i eksperata Bosne i Hercegovine povezane s njihovim učešćem u ulozi posmatrača u radu odbora iz člana 22. Uredbe (EU) 2021/692, ili na drugim sastancima vezanim za implementaciju Programa, Evropska unija nadoknađuje na istoj osnovi i u skladu s procedurama koje su na snazi za predstavnike država članica Evropske unije.

5. Strane u okviru postojećih odredbi preduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak učesnika u aktivnostima obuhvaćenim ovim sporazumom, te da olakšaju prekogranično kretanje robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

6. Bosna i Hercegovina po potrebi preduzima sve potrebne mjere kako bi osigurala da roba i usluge, kupljeni u Bosni i Hercegovini ili uvezeni u Bosnu i Hercegovinu, koji se djelimično

³ Restriktivne mjere EU donose se u skladu s Ugovorom o Evropskoj uniji ili Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije

ili u potpunosti finansiraju u skladu sa sporazumima o grantu i/ili ugovorima zaključenim radi realizacije aktivnosti u skladu s ovim sporazumom, budu izuzeti od carine, dažbina na uvoz i drugih fiskalnih dažbina, uključujući PDV, koje se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

7. Engleski jezik se koristi za procedure vezane za zahtjeve, ugovore i izvještaje, kao i za druge administrativne aspekte Programa.

Član 3.

Finansijski doprinos

1. Učešće Bosne i Hercegovine ili pravnih lica Bosne i Hercegovine u Programu obavezuje Bosnu i Hercegovinu na davanje finansijskog doprinosa za Program i povezane troškove upravljanja i izvršenja, te operativne troškove u okviru općeg budžeta Unije (u daljem tekstu: „budžet Unije“).

2. Finansijski doprinos je zbir:
a) operativnog doprinosa i
b) naknade za učešće.

3. Finansijski doprinos se plaća u obliku godišnje uplate u jednoj rati, u skladu s pozivom za osiguravanje sredstava, s rokom najkasnije 45 dana od dana poziva.

4. Operativni doprinos obuhvata operativne rashode i rashode za podršku Programa i pridodan je odobrenim sredstvima za preuzimanje obaveza i plaćanje iz budžeta Unije koji je konačno donesen za Program.

5. Operativni doprinos se zasniva na ključu za uplatu doprinosa, koji je definisan kao odnos bruto domaćeg proizvoda (BDP) Bosne i Hercegovine po tržišnim cijenama i BDP-a Unije po tržišnim cijenama. BDP po tržišnim cijenama koji će se primjenjivati određuju posebne službe Komisije na osnovu najnovijih statističkih podataka dostupnih za budžetske proračune u godini koja prethodi godini dospijeca godišnje uplate. Prilagođavanja ovog ključa za uplatu doprinosa utvrđena su u Aneksu I.

6. Operativni doprinos se izračunava primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na odobrena sredstva za preuzimanje obaveza iz budžeta Unije koji je konačno usvojen za primjenjivu godinu za finansiranje Programa.

7. Naknada za učešće iznosi 4% godišnjeg operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavovima 5. i 6. ovog člana i postepeno se uvodi kako je utvrđeno u Aneksu I. Naknada za učešće ne podliježe retroaktivnim prilagođavanjima ili ispravkama.

Unija Bosni i Hercegovini dostavlja informacije u vezi s njenim finansijskim učešćem, kako su sadržane u budžetskim i računovodstvenim informacijama, te informacijama o učinku i evaluaciji dostavljenim budžetskim organima Unije i njenim organima nadležnim za izdavanje razduženja u vezi s Programom. Te informacije se dostavljaju uz dužno poštovanje pravila Unije i Bosne i Hercegovine o povjerljivosti i zaštiti podataka i ne dovodeći u pitanje

informacije koje Bosna i Hercegovina ima pravo da dobije u skladu s Aneksom II.

8. Svi doprinosi Bosne i Hercegovine ili uplate iz Unije, kao i obračun iznosa koje treba platiti ili primiti, vrše se u eurima.

Član 4.

Praćenje, evaluacija i izvještavanje

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Evropske kancelarije za borbu protiv prevara (OLAF) i Revizorskog suda Evropske unije u pogledu praćenja i evaluacije Programa, učešće Bosne i Hercegovine u tom Programu kontinuirano se prati na partnerskoj osnovi između Komisije i Bosne i Hercegovine.

2. Pravila koja se odnose na dobro finansijsko upravljanje, uključujući finansijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prevara u vezi s finansiranjem koje provodi Unija u skladu s ovim sporazumom, utvrđena su u Aneksu II.

Član 5.

Završne odredbe

1. Ovaj sporazum stupa na snagu na dan kada Strane obavijeste jedna drugu o završetku svojih internih procedura potrebnih u tu svrhu.

2. Ovaj sporazum se primjenjuje od 1. januara 2023. godine. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se okončaju svi projekti, radnje i aktivnosti koje se finansiraju iz Programa, sve radnje neophodne za zaštitu finansijskih interesa Evropske unije i sve finansijske obaveze koje proizlaze iz implementacije ovog sporazuma između Strana.

3. Unija i Bosna i Hercegovina mogu privremeno primjenjivati ovaj sporazum u skladu sa svojim internim procedurama i zakonodavstvom. Privremena primjena počinje na dan kada Strane obavijeste jedna drugu o završetku svojih internih procedura potrebnih za tu svrhu.

4. Ukoliko Bosna i Hercegovina obavijesti Komisiju, koja djeluje u ime Unije, da neće završiti svoje interne procedure neophodne za stupanje na snagu ovog sporazuma, ovaj sporazum prestaje da se privremeno primjenjuje na dan prijema ovog obavještenja od strane Komisije, što predstavlja datum prestanka važenja za potrebe ovog sporazuma.

5. Evropska unija može suspendovati primjenu ovog sporazuma u slučaju neplaćanja finansijskog doprinosa Bosne i Hercegovine u skladu s tačkom II stavom 3. Aneksa I.

Evropska unija službenim dopisom obavještava Bosnu i Hercegovinu o suspenziji primjene ovog sporazuma, koja stupa na snagu 30 dana nakon što Bosna i Hercegovina primi tu obavijest.

U slučaju suspenzije primjene ovog sporazuma, pravna lica osnovana u Bosni i Hercegovini nemaju pravo da učestvuju u postupcima dodjele koji još nisu završeni kada suspenzija stupi na snagu. Postupak dodjele smatra se završenim kada su preuzete pravne obaveze kao rezultat tog postupka.

Suspenzija ne utiče na pravne obaveze preuzete u vezi s pravnim licima osnovanim u Bosni i Hercegovini prije stupanja na snagu suspenzije. Ovaj sporazum nastavlja da se primjenjuje na takve pravne obaveze.

Evropska unija odmah obavještava Bosnu i Hercegovinu kada primi cjelokupni iznos dugovanog finansijskog ili operativnog doprinosa. Suspenzija se ukida nakon slanja te obavijesti i odmah stupa na snagu.

Od dana ukidanja suspenzije, pravna lica Bosne i Hercegovine ponovo su prihvatljiva za postupke dodjele pokrenute nakon tog datuma i u postupcima dodjele pokrenutim prije tog datuma, a za koje nisu istekli rokovi za podnošenje prijave.

6. Svaka Strana može da raskine ovaj sporazum u bilo kojem trenutku pisanim obavještenjem o namjeri da ga raskine.

Raskid Sporazuma stupa na snagu tri kalendarska mjeseca od dana kada to pisano obavještenje stigne primaocu. Datum na koji raskid stupa na snagu predstavlja datum raskida u smislu ovog sporazuma.

7. Kada ovaj sporazum prestane da se privremeno primjenjuje u skladu sa stavom 4., ili bude raskinut u skladu sa stavom 6., Strane su saglasne da:

a) projekti, radnje i aktivnosti ili njihovi dijelovi u pogledu kojih su preuzete pravne obaveze u toku privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog sporazuma, a prije nego što ovaj sporazum prestane da se primjenjuje ili njegovog raskida, nastavljaju se do njihovog završetka pod uslovima utvrđenim u ovom sporazumu;

b) godišnji finansijski doprinos za godinu N u kojoj ovaj sporazum prestaje da se privremeno primjenjuje ili je raskinut plaća se u cijelosti u skladu s članom 3.

Strane sporazumno rješavaju sve ostale posljedice raskida ili prestanka privremene primjene ovog sporazuma.

8. Ovaj sporazum se može izmijeniti samo pisanim putem, uz zajedničku saglasnost Strana. Izmjene stupaju na snagu u skladu s istim postupkom koji se primjenjuje za stupanje na snagu ovog sporazuma.

9. Aneksi ovog sporazuma su sastavni dio ovog sporazuma.

Ovaj sporazum je sačinjen u dva primjerka na engleskom jeziku.

Sačinjeno u....., ovog danau godini

za Evropsku uniju,

za Bosnu i Hercegovinu,

ANEKS I: Pravila koja uređuju finansijski doprinos Bosne i Hercegovine programu Građani, jednakost, prava i vrijednosti (2021. – 2027.)

ANEKS II: Dobro finansijsko upravljanje

Aneks I

Pravila koja uređuju finansijski doprinos Bosne i Hercegovine programu Građani, jednakost, prava i vrijednosti (2021. – 2027.)

I. Obračun finansijskog doprinosa Bosne i Hercegovine

1. Finansijski doprinos Bosne i Hercegovine Programu utvrđuje se na godišnjoj osnovi, proporcionalno i pridodano sredstvima koja su u budžetu Unije svake godine odobrena za preuzimanje obaveza povezanih s upravljanjem, izvršenjem i funkcionisanjem Programa.
2. Naknada za učešće iz člana 3. stava 7. ovog sporazuma postepeno se uvodi kako slijedi:
 - 2023: 1,5%;
 - 2024: 2%;
 - 2025: 2,5%;
 - 2026: 3%;
 - 2027: 4%.

3. U skladu s članom 3. stavom 5. ovog sporazuma, operativni doprinos koji Bosna i Hercegovina treba platiti za svoje učešće u Programu izračunava se za odgovarajuće finansijske godine primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa.

Prilagođavanje ključa za uplatu doprinosa primjenjuje se na sljedeći način:

prilagođeni ključ za uplatu doprinosa = ključ za uplatu doprinosa × koeficijent,
koeficijent koji se primjenjuje za prethodno navedeni obračun za prilagođavanje ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,25.

II. Uplata finansijskog doprinosa Bosne i Hercegovine

1. Komisija u najkraćem mogućem roku, a najkasnije prilikom objave prvog poziva za osiguravanje sredstava za finansijsku godinu, dostavlja Bosni i Hercegovini sljedeće informacije:

- a. iznos odobrenih sredstava za preuzimanje obaveza u budžetu Unije koji je konačno usvojen za predmetnu godinu za budžetske linije koje obuhvataju učešće Bosne i Hercegovine u Programu;
- b. iznos naknade za učešće iz člana 3. stava 7. ovog sporazuma.

Na osnovu svog Nacrta budžeta, Komisija u najkraćem mogućem roku, a najkasnije do 1. septembra finansijske godine, daje procjenu informacija za narednu godinu u skladu s tačkama a. i b.

2. Komisija najkasnije u aprilu svake finansijske godine objavljuje poziv Bosni i Hercegovini za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njenom doprinosu u skladu s ovim sporazumom.

Svaki poziv za osiguravanje sredstava predviđa uplatu doprinosa Bosne i Hercegovine najkasnije u roku od 45 dana od dana objavljivanja tog poziva.

Za prvu godinu implementacije ovog sporazuma, Komisija objavljuje jedan poziv za osiguravanje sredstava u roku od 60 dana od potpisivanja ovog sporazuma.

3. Bosna i Hercegovina plaća svoj finansijski doprinos na osnovu ovog sporazumu u skladu s tačkom II. ovog aneksa. Ukoliko Bosna i Hercegovina ne uplati svoj finansijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju finansijskog doprinosa, Bosni i Hercegovini se na neizmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije izmiren je stopa koju Evropska centralna banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C Službenog lista Evropske unije, koja je na snazi prvog kalendarskog dana mjeseca u koji pada rok dospijeca, uvećana za tri i pol procentna boda.

U slučaju da je kašnjenje u uplati doprinosa takvo da može značajno ugroziti implementaciju i upravljanje Programom, Komisija suspenduje učešće Bosne i Hercegovine u Programu nakon izostanka uplate 20 radnih dana nakon službene opomene, ne dovodeći u pitanje obaveze Unije u skladu s već zaključenim sporazumima i/ili ugovorima o grantu zaključenim radi realizacije indirektnih aktivnosti za koje je izabrana Bosna i Hercegovina.

Aneks II
Dobro finansijsko upravljanje
Zaštita finansijskih interesa i povrat sredstava

Član 1.
Preispitivanja i revizije

1. Evropska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim aktima jedne ili više institucija ili organa Unije i kako je predviđeno relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehnička, naučna, finansijska ili druga preispitivanja i revizije u prostorijama bilo kojeg fizičkog lica s boravištem u Bosni i Hercegovini ili bilo kojeg pravnog lica osnovanog u Bosni i Hercegovini, a koje prima finansijska sredstva Evropske unije, kao i bilo kojeg trećeg lica uključenog u realizaciju sredstava Unije koje ima boravište ili je osnovano u Bosni i Hercegovini. Takva preispitivanja i revizije mogu vršiti službenici institucija i organa Evropske unije, posebno službenici Evropske komisije i Evropskog revizorskog suda ili druga lica koja ovlasti Evropska komisija.
2. Službenici institucija i organa Evropske unije, posebno službenici Evropske komisije i Evropskog revizorskog suda, i druga lica koja ovlasti Evropska komisija imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektronskom i papirnom obliku) i svim informacijama potrebnima za vršenje takvih revizija, uključujući pravo na dobijanje fizičke/elektronske kopije, i izvoda iz, bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg medija za pohranu podataka koji je u posjedu fizičkog ili pravnog lica obuhvaćenog revizijom ili trećeg lica obuhvaćenog revizijom.
3. Bosna i Hercegovina neće sprečavati niti stvarati bilo kakvu posebnu prepreku pravu ulaska u Bosnu i Hercegovinu i pristupu prostorijama službenika i drugih lica iz stava 2. po osnovi vršenja njihovih dužnosti iz ovog člana.
4. Preispitivanja i revizije se mogu vršiti i nakon suspenzije primjene ovog sporazuma u skladu s članom 5. stavom 5., prestanka privremene primjene ili njegovog raskida, pod uslovima utvrđenima u primjenjivim aktima jedne ili više institucija ili organa Evropske unije i kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima koji se odnose na bilo koju pravnu obavezu u provođenju budžeta Evropske unije koju je Evropska unija preuzela prije datuma

suspenzije primjene ovog sporazuma u skladu s njegovim članom 5. stavom 5., prestanka privremene primjene ili njegovog raskida.

Član 2.
**Borba protiv nepravilnosti, prevara i drugih krivičnih djela
koja utiču na finansijske interese Unije**

1. Evropska komisija i Evropska kancelarija za borbu protiv prevara (OLAF) ovlašteni su da vrše administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na licu mjesta, na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ove istrage se vrše u skladu s uslovima utvrđenim u primjenjivim aktima jedne ili više institucija Unije.
2. Nadležni organi Bosne i Hercegovine u razumnom roku obavještavaju Evropsku komisiju ili OLAF o svim činjenicama ili sumnjama o kojima imaju saznanja u pogledu nepravilnosti, prevara ili drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na licu mjesta mogu se vršiti u prostorijama bilo kojeg fizičkog lica s boravištem u Bosni i Hercegovini ili bilo kojeg pravnog lica osnovanog u Bosni i Hercegovini, a koje prima sredstva Unije, te bilo kojeg trećeg lica uključenog u realizaciju sredstava Unije koje ima boravište ili je osnovano u Bosni i Hercegovini.
4. Provjere i inspekcije na licu mjesta priprema i vrši Evropska komisija ili OLAF u bliskoj saradnji s nadležnim organom Bosne i Hercegovine kojeg imenuje Bosna i Hercegovina. Kako bi mogao pružiti pomoć, imenovani organ se u razumnom roku unaprijed obavještava o predmetu, svrsi i pravnom osnovu provjera i inspekcija. U tu svrhu, službenici nadležnih organa Bosne i Hercegovine mogu učestvovati u provjerama i inspekcijama na licu mjesta.
5. Na zahtjev vlasti Bosne i Hercegovine, provjere i inspekcije na licu mjesta mogu se obavljati zajedno s Evropskom komisijom ili OLAF-om.
6. Službenici Komisije i osoblje OLAF-a imaju pristup svim informacijama i dokumentima o dotičnim operacijama, uključujući kompjuterske podatke, koji su potrebni za pravilno provođenje provjera i inspekcija na licu mjesta. Oni mogu i kopirati relevantne dokumente.
7. Ukoliko se fizičko lice, pravno lice ili neko treće lice protivi provjeri ili inspekciji na licu mjesta, organi Bosne i Hercegovine, postupajući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužni su pomoći Evropskoj komisiji ili OLAF-u, kako bi im omogućili da ispune svoju dužnost vršenja provjere ili inspekcije na licu mjesta. Ta pomoć uključuje preduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim propisima, posebno u svrhu zaštite dokaza.

8. Evropska komisija ili OLAF obavještava vlasti Bosne i Hercegovine o rezultatima takvih provjera i inspekcija. Konkretno, Evropska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku prijavljuju nadležnom organu Bosne i Hercegovine svaku činjenicu ili sumnju u vezi s nepravilnostima koje su uočili tokom provjere ili inspekcije na licu mjesta.
9. Ne dovodeći u pitanje primjenu krivičnog prava Bosne i Hercegovine, Evropska komisija može odrediti administrativne mjere i kazne pravnim ili fizičkim licima iz Bosne i Hercegovine, koja učestvuju u realizaciji programa ili aktivnosti, u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije.
10. U svrhu pravilnog provođenja ovog člana, Evropska komisija ili OLAF i nadležni organi Bosne i Hercegovine redovno razmjenjuju informacije i, na zahtjev jedne od Strana ovog sporazuma, međusobno se konsultuju.
11. U cilju olakšavanja efikasne saradnje i razmjene informacija s OLAF-om, Bosna i Hercegovina određuje kontakt tačku.
12. Razmjena informacija između Evropske komisije ili OLAF-a i nadležnih organa Bosne i Hercegovine provodi se uz poštovanje zahtjeva u pogledu povjerljivosti. Lični podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.
13. Vlasti Bosne i Hercegovine saraduju s Evropskim javnim tužilaštvom kako bi mu omogućile da ispuni svoje dužnosti istrage, krivičnog gonjenja i izvođenja pred sud počinitelaca i saučesnika krivičnih djela koja utiču na finansijske interese Evropske unije, u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

Član 3.

Povrat sredstava i izvršenje

1. Odluke Evropske komisije kojima se pravnim ili fizičkim licima, ne uključujući države, određuje novčana obaveza u vezi s bilo kojim potraživanjima koja proizlaze iz Programa izvršive su u Bosni i Hercegovini. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke od strane nacionalnog organa kojeg u tu svrhu odredi Bosna i Hercegovina. Vlada Bosne i Hercegovine obavještava Komisiju i Sud pravde Evropske unije o svom nacionalnom organu imenovanom u tu svrhu. U skladu s članom 4. ovog aneksa, Evropska komisija ima pravo da o takvim izvršivim odlukama direktno obavijesti lica s boravištem u Bosni i Hercegovini i pravna lica osnovana u Bosni i Hercegovini. Izvršenje se provodi u skladu sa zakonom i poslovníkom Bosne i Hercegovine.

2. Presude i nalozi koje Sud pravde Evropske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu, koji se odnose na programe, aktivnosti, radnje ili projekte Unije, izvršivi su u Bosni i Hercegovini na isti način kao i odluke Evropske komisije iz stava 1.

3. Sud pravde Evropske unije nadležan je da preispituje zakonitost odluka Komisije iz stava 1. i da suspenduje njihovo izvršenje. Međutim, pritužbe zbog nepravilnosti u postupku izvršenja spadaju u nadležnost sudova Bosne i Hercegovine.

Član 4. Komunikacija i razmjena informacija

Institucije i organi Evropske unije uključeni u implementaciju Programa, ili u kontrole nad tim Programom, imaju pravo da direktno komuniciraju, uključujući i putem sistema elektronske razmjene, s bilo kojim fizičkim licem s boravištem u Bosni i Hercegovini ili pravnim licem osnovanim u Bosni i Hercegovini, a koje prima sredstva Unije, kao i s bilo kojim trećim licem uključenim u realizaciju sredstava Unije s boravištem ili osnovanim u Bosni i Hercegovini. Ta fizička lica, pravna lica i treća lica mogu institucijama i organima Evropske unije direktno dostaviti sve relevantne informacije i dokumentaciju koju su dužni dostaviti na osnovu zakonodavstva Evropske unije koje je primjenjivo na program Unije, te ugovora ili sporazuma zaključenih radi implementacije tog programa.